

4:e söndagen i Advent (20 dec.)

Jes. 48:1-11

“Hör detta, Jakobs släkt,
ni som bär namnet Israel
och härstammar från Juda,
ni som svär vid HERRENS namn
och bekänner er till Israels Gud,
men inte i sanning och rättfärdighet.
De uppkallar sig efter den heliga staden
och stöder sig på Israels Gud,
vars namn är härskarornas HERRE.
Det som tidigare hände
hade jag talat om i förväg för länge sedan,
förutsagt det, tillkännagett det.
Plötsligt agerade jag, och det skedde.
Jag vet att du är hård.
Din nacke är av järn
och din panna av koppar.
Därför förutsade jag det för så länge sedan,
talade om det innan det skedde,
så att du inte skulle kunna säga:
‘Min avgud gjorde det.
Min skurna och gjutna gudabild gav befallning om det!’
Du har hört detta och kan se det.
Erkänner ni det inte?

Nu vill jag förkunna nya ting för dig,
hemligheter som du inte vetat om.
De har skapats nu, inte för länge sedan.
Du har inte hört om dem förrän idag,
för att du inte ska kunna säga:
‘Det här visste jag!’
Du fick inget höra och inget veta,
du hade inget öppet öra.
Jag visste hur trolös du var,
du kallades upprorsmakare alltsedan du föddes.
Men för mitt namns skull håller jag tillbaka min vrede,
för min äras skull behärskar jag mig
och utplånar dig inte.
Jag renade dig men fann inget silver.
Jag prövade dig i lidandets ugn.
För min egen skull,
ja, just för min egen skull, agerar jag,
för hur skulle jag kunna låta mig vanhelgas?
Min ära ger jag inte till någon annan.”

Gud måste stanna upp ett slag i sitt budskap. Han har kommit med överväldigande löften om befrielse. Riskerna är uppenbara att folket börjar tro att de har förtjänat det. Därför

får de en påminnelse om varför de hamnade i fångenskap – de hade inte hållit sig till Herren "i sanning och rättfärdighet".

Men Gud hade ju sagt hur det skulle gå. De hade själva förorsakat sitt lidande. När han nu tänker handla på nytt, gör han det för sin egen skull. I längden kan han inte låta sig 'vanhelgas' genom att svika det förbund som han i sin kärlek slutit med folket.

Det är Gud som leder världens öden. Han låter oss människor få fritt spelrum. Men han överger inte det mål han har satt för historien. När vi viker bort från honom, låter han oss på olika sätt få veta det. Vi lämnas inte heller okunniga om vad han ytterst vill med våra liv och med sin skapelse.

Livet för oss in i lidande. Inte så sällan medverkar vi själva till det. Märkligt nog kan Gud låta lidandet bli till välsignelse. Herren Jesus det stora tecknet på det: "... lärde han sig att lyda genom det lidande han gick igenom." (Hebr. 5:8)

(4:e söndagen i Advent)

Luk. 1:46-55

Maria sa:

“Jag vill hylla Herren av hela min själ!
Min ande jublar över Gud, han som räddar mig!
Han har sett till sin ringa tjänarinna.
Från den här stunden ska alla generationer prisa mig lycklig.
Han, den Mäktige, har gjort stora ting med mig.
Heligt är hans namn.
Hans barmhärtighet är stor mot dem som fruktar honom,
från generation till generation.
Han har utfört väldiga gärningar med sin arm
och skingrat dem som har övermodiga tankar i sina hjärtan.
Härskare störtar han från deras troner,
men de ödmjuka upphöjer han.
Han mättar de hungriga med sin godhet,
men de rika driver han tomhänta bort.
Han hjälper sin tjänare Israel
och kommer ihåg sin barmhärtighet
mot Abraham och hans ättlingar för evigt,
som han lovade våra förfäder.”

När Johannes, ännu inte född, och Elisabet har bekräftat att Maria är ”modern till min Herre”, svarar hon med en lovsång. Så hade Hanna gjort när hon hade fått Samuel, och Maria för vidare tonen från hennes tackbön. Det är inte världens mäktiga som Gud bryr sig om. Hans barmhärtighet är främst till för de enkla och trogna.

Maria blir Guds ’ringa tjänarinna’ därför att Gud har utvalt henne till det, men också därför att hon accepterar att vara det. Då gör Gud stora ting med och genom henne.

Fjärde Adventssöndagen vigs åt den tredje adventsgestalten, Maria. Hon bär Guds Son i sitt liv, och blir därför ’Guds Moder’. Hon blir porten in i världen när Herren skall komma, på ett sätt bortom vad man hade förväntat sig. Om några dagar skall vi förundras över att ”Ordet blev människa”.

Maria inser att hennes roll i Guds frälsningsplan medför att man överallt skall ”prisa mig lycklig” - ’salig’ som ett redskap för Guds nåd. Vår kyrkliga tradition har inte varit framträdande i detta. Det har sina skäl i reformationens motsättningar, men pendeln slog för långt åt andra hållet. Låt oss ge Maria hennes rätta plats som ”den välsignade bland kvinnor”!

* * *

Dagens O-antifon:

O DAVIDS NYCKEL

*du spiran i Guds hus, du öppnar, och ingen kan tillsluta,
du tillsluter och ingen kan öppna.
Kom och led ut de fångna ur fångelset,
dem som sitter i mörker och i dödens skugga!*

Herre Jesus, genom din död öppnade du dörren till livet, och ingen kan stänga den.
Kom, Herre, och befria oss från mörkret!

Måndag i 4:e veckan i Advent (21 dec.)

Jes. 48:12-21, 49:9b-13

“Lyssna på mig, Jakob,
Israel, som jag har kallat!

Jag är Gud.

Jag är den förste, och jag är den siste.
Det var min hand som lade jordens grund,
och min högra hand bredde ut himlarna.
När jag kallade på dem stod de där.

Kom samman, ni alla, och lyssna!

Vem av dessa har förutsagt det här,
att den som Herren älskar
ska fullfölja hans plan
mot Babylon och mot kaldéerna?

Jag, jag har talat detta.

Jag har kallat honom och fört fram honom,
och han ska ha framgång.

Kom närmare och lyssna till detta:

Från första början har jag talat öppet,
och när tiden var inne för något att äga rum, var jag där.
Och nu har Herren, HERREN sänt mig
och sin Ande.”

Så säger HERREN, din befriare, Israels Helige:

“Jag är HERREN, din Gud,
som vill undervisa dig om ditt eget bästa
och leda dig på den väg där du ska vandra.
Om du ändå hade lyssnat till mina bud!
Då skulle du ha upplevt en ström av frid
och rättfärdighet lik havets vågor.
Då skulle dina ättlingar ha blivit som sanden,
din avkomma som sandkornen.
Deras namn skulle aldrig utplånas
utan bestå inför mig.”

Lämna Babylon,
fly från Kaldéen!

Förkunna det med glädjerop,
gör det känt för jordens alla hörn.
Säg: “HERREN har befriat sin tjänare Jakob.”

De behövde inte vara törstiga
när han förde dem genom öknarna,
för han lät vatten flöda ur klippan,
han klöv klippan, så att vatten forsade fram.

“De ska finna bete längs vägarna
och betesmark på alla kala höjder.

De ska inte hungra eller törsta.
Ökenhettan och solen ska inte bränna dem.
Han som förbarmar sig över dem
ska leda dem och föra dem till vattenkällor.
Jag förvandlar alla mina berg till väg,
högt däruppe bygger jag vägar.
Se, de kommer långt bortifrån,
från norr och väster och Assuans land.”

Ropa av glädje, ni himlar,
och gläd dig, du jord!
Stäm upp en sång, ni berg!
För HERREN tröstar sitt folk
och förbarmar sig över sina lidande.

Än en gång proklamerar Herren att han är Skaparen, och att han leder mänsklighetens historia. Och vad han planerar låter han bli känt, genom sina profeter som han sänt, inspirerade av Guds Ande. Folket påminns om att de borde ha vetat bättre. De kunde ha fått ett gott liv, i stället för att föras i fångenskap.

Men Gud fullföljer sina planer. Nu skall han sända en befriare, och förbarma sig över de sina. Han skall leda folket på en väg som leder till en välsignad framtid. Glädje skall få sista ordet.

”Om du ändå hade lyssnat till mina bud!” Nu suckar Gud också över oss. Det är så mycket världsligt som har fått leda oss. Vår väg viker ständigt på nytt bort från Gud. Kan vi då vänta oss annat än bekymmer?

Nu inbjuds vi att öppna oss för Julens glädje. Adventstiden har hjälpt oss att inse att vi måste vända om. Då blir vi beredda att möta Herren när han kommer, för att förbarma sig över oss. En gång föddes han i Betlehem, nu vill han födas på nytt i våra liv. Vi lyder den profetiska uppmaningen att komma samman, till gudstjänstens möte med honom i Ord och sakrament.

(Måndag i 4:e veckan i Advent)

Den gamla minnesdagen för aposteln **S:t Tomas** infaller idag. Det är fortfarande dagens namn i almanackan. Den var en helgdag i vår kyrka fram till 1772.

Tomas var den tvivlande bland lärjungarna, som dock lät sig föras till tro. Han skall ha missionerat ända bort till Indien (där det fortfarande finns 'Tomaskristna') och där blivit martyr, utanför Madras/Chennai.

Enligt gammal tradition började denna dag julfriden.

Tomasdagens traditionella evangelium är

Joh. 20:24-31

En av de tolv, Tomas som kallades Tvillingen, hade inte varit med de andra när Jesus kom. De andra lärjungarna sa till honom: "Vi har sett Herren!" Men Tomas svarade: "Om jag inte får se hålen efter spikarna i hans händer och får ta på såren med mina fingrar och om jag inte får röra vid såret i hans sida med mina händer så kan jag inte tro."

En vecka senare var hans lärjungar samlade igen och då var Tomas tillsammans med dem. Och trots att dörrarna var låsta, stod då Jesus plötsligt mitt ibland dem och sa: "Frid åt er alla!" Sedan sa han till Tomas: "Ta på mina händer här med ditt finger! Rör vid min sida med din hand! Tvivla inte utan tro!"

Tomas sa till honom: "Min Herre och min Gud!"

Men Jesus sa till honom: "Du tror därför att du har sett mig. Lyckliga är de som inte har sett men ändå tror."

Jesus lärjungar såg honom göra många andra tecken förutom dem som är nedtecknade i den här boken. Men dessa är nedskrivna för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son och för att ni ska få liv i hans namn genom att tro på honom.

Det kan tyckas märkligt att strax före Jul påminnas om händelser vid Påsken. Men när Jul och därefter Advent formades, fanns minnesdagarna för apostlar och martyrer redan på plats, och flyttades inte. Därför minns vi S:t Tomas idag, S:t Stefanus på Annandagen och aposteln och evangelisten S:t Johannes på tredjedag Jul. (De här dagarna firades i vår kyrka fram till 1772.)

Tomas var inte med när den uppståndne Jesus kom första gången. Inför en så totalt omgripande händelse kunde han inte lita på andra. Han ville få veta själv. När Jesus kom på nytt, klandrade han inte Tomas. Och Tomas svarade omedelbart med sin trosbekännelse.

Tomas är lärjungen som tvivlade. Men det finns olika sorts tvivel. Det moderna tvivlet handlar om att slippa ta ställning och därmed tvingas underordna sig någon. Men det finns ett rättmätigt tvivel, som viker i mötet med gudomlig sanning. Herren anger att det kan ske på annat sätt än för Tomas – man kan inse utan att se.

Tomas var dock inte den tveksamme. När Jesus kallades till Jerusalemstrakten vid Lazarus död, varnade några honom. Tomas vet vad som gäller för en lärjunge: "Kom, låt oss gå med, så att vi kan dö tillsammans med honom." (Joh. 11:16)

* * *

Dagens O-antifon:

*O SOLUPPGÅNG
du avglans av Guds härlighet,
du rättfärdighetens Sol.
Kom för att lysa över dem som sitter i mörkret och i dödens skugga!*

Herre Jesus, i dig har den nya dagen brutit in.
Den jagar ångesten på flykten och låter oss se allt i ett nytt ljus.
Kom, Herre, för att lysa över oss!

Tisdag i 4:e veckan i Advent (22 dec.)

Jes. 49:14-50:1

Sion säger:

“HERREN har övergett mig,
han har glömt bort mig.”

“Kan en mor glömma bort sitt lilla barn,
så att hon inte förbarmar sig över det barn hon själv fött?

Även om hon skulle glömma,
ska jag i alla fall inte glömma dig.

Jag har skrivit ditt namn i min hand,
och dina murar är alltid inför mig.

Dina söner skyndar sig tillbaka,
och de som förstörde och ödelade
drar sig bort från dig.

Lyft blicken och se dig omkring!
Alla samlas och kommer till dig.

Så sant jag lever, säger HERREN,
du ska bära dem som prydnader,
binda dem om dig likt brudsmynnen.

Du har legat i ruiner, ödelagd,
och landet har varit förhärjat.
Men nu ska du bli för trång för folket,
och de som skövlade dig ska vara långt borta.

Du ska höra barnen
som föddes under din barnlöshets tid säga:

‘Här är det för trångt för mig,
ge mig mer plats!’

Då ska du tänka:

‘Vem har fött dessa åt mig?
Jag var ju barnlös och ofruktsam,
i exil och förskjuten.

Vem har fostrat dessa?
Jag var lämnad ensam,
så varifrån kommer dessa?’ ”

Så säger Herren, HERREN:

“Jag ska ge ett tecken åt folken,
resa mitt banér för dem,
och de ska bära dina söner i sina armar
och dina döttrar på sina axlar.

Kungar ska fostra dem som fäder
och drottningar amma dem.

De ska buga sig till jorden för dig
och slicka dammet av dina fötter.

Då ska du förstå att jag är HERREN.

De som hoppas på mig
ska aldrig komma på skam.”

Kan man rycka bytet från den mäktige
eller rädda fångar undan den grymme?

Så säger HERREN:

“Fångarna ska förvisso tas från den mäktige
och bytet räddas undan den grymme.
Jag ska strida mot dem som strider mot dig,
och jag ska själv rädda dina barn.
Jag ska låta dina förtryckare äta sitt eget kött,
och de ska bli druckna av sitt eget blod, som av vin.
Hela mänskligheten ska då förstå
att jag, HERREN, är din räddare och befriare, Jakobs Mäktige.”

Så säger HERREN:

“Var är skilsmässobrevet,
genom vilket jag försköt er mor?
Eller till vilken av mina fordringsägare
fick jag sälja er?
Nej, ni såldes för era synders skull,
och er mor försköts för era överträdelser.”

I sin fångenskap känner de sig övergivna av Gud. Har han brutit förbundet, begärt skilsmässa? De får ännu en påminnelse om att det som hänt berodde på deras avfall. Men sedan försäkrar Herren att han inte har glömt sitt folk. Han är som en mor som inte överger sitt barn.

Nu är tiden inne för att befria dem, och låta dem få återvända hem. Förtryckarmakten kan inte stå emot. Det föröddade landet skall åter igen fyllas av glädje och välsignelse. Och det som Gud har gjort skall bli allmänt känt, skall bli ett ”tecken åt folken”.

Så som livet tar gestalt kan man känna sig övergiven av Gud. Men man skall fråga sig vem det är som har övergivit vem. När vi alltför ofta låter vår livsvandring leda bort från Gud, är det inte så konstigt att vi finner oss vara ensamma.

Men också vi får påminnelsen att Gud inte har glömt oss. Nu, med bara några dagar kvar till Jul, blir löftet än tydligare. Som han kom till folket i fångenskap, som han kom till dem som väntade på Messias, betygar han nu att han vill komma till oss. Vi skall fira Frälsarens födelses högtid: ”Gläd dig, du jord!” (gårdagens Jesajatext)

(Tisdag i 4:e veckan i Advent)

Luk. 1:5-25

När Herodes var kung i Judeen, fanns det en präst som hette Sakarias. Han tillhörde Avias avdelning bland prästerna. Också hans hustru Elisabet var en ättling till Aron. De var båda rättfärdiga inför Gud och levde klanderfritt efter alla Herrens bud och föreskrifter. De hade inga barn, för Elisabet kunde inte få några, och båda hade nu hunnit bli ganska gamla.

Men en dag, när Sakarias avdelning var i tjänst och han tjänstgjorde som präst inför Gud, och man som vanligt kastat lott om vem som skulle få gå in i Herrens tempel och tända rökelse, blev Sakarias utvald. Under tiden som rökelseoffret pågick stod allt folket utanför och bad.

Då fick han se en ängel från Herren stå till höger om rökelsealtaret. Sakarias blev förskräckt vid den synen och greps av fruktan. Men ängeln sa till honom: "Var inte rädd, Sakarias! Din bön har blivit hörd. Du och din hustru Elisabet ska få en son, och du ska låta honom heta Johannes. Han ska bli till glädje och lycka för dig, och många ska glädja sig över hans födelse. Han ska bli stor inför Herren. Han ska aldrig smaka vin eller starka drycker, och han ska bli fylld av den heliga Anden redan i moderlivet. Han ska få många bland Israels folk att vända tillbaka till Herren, deras Gud. Han ska gå framför honom i Elias ande och kraft. Han ska vända fädernas hjärtan till deras barn och de upproriska till ett rättfärdigt sinnelag, för att förbereda åt Herren ett folk som är berett."

Sakarias sa till ängeln: "Hur kan jag vara säker på detta? Jag är ju en gammal man och min hustru är till åren."

Då sa ängeln: "Jag är Gabriel, och jag står inför Gud. Jag är utsänd för att tala till dig och meddela denna glada nyhet. Men du ska bli stum och inte kunna tala förrän detta inträffar, eftersom du inte trodde på mina ord. De ska gå i uppfyllelse när tiden är inne."

Utanför stod folket och väntade på att Sakarias skulle komma ut, och man började undra varför han dröjde så länge. Då han till slut kom ut, kunde han inte tala till dem, och de förstod av hans gester att han måste ha sett en syn. Han förblev stum.

När Sakarias hade avslutat sin tjänstgöring, vände han tillbaka hem. Och strax efteråt blev hans hustru Elisabet med barn och höll sig undan från folk i fem månader. Hon sa:

"Tänk vad Herren har gjort med mig. Han har sett till mig, så att jag slipper min skam bland människor."

Några dagar har vi haft blickarna riktade på Maria, nu skall händelserna kring Johannes döparens födelse leda oss fram till Jul. Lukas börjar sitt evangelium i Jerusalems tempel (där han också skall avsluta det, 24:35). Det som händer är enligt Malakis profetia. Herren hade lovat att sända sin budbärare – både det hebreiska och grekiska ordet kan också betyda 'ängel' – och han "ska plötsligt komma till sitt tempel" (Mal. 3:1).

Dagen var stor för Sakarias. Han skulle tjänstgöra inne i tempel. Där mötte ärkeängeln Gabriel honom. Det var hans första uppdrag inför Herrens ankomst, ett halvår senare skulle han söka upp Maria.

Vid viktiga tillfällen handlar Gud vid sidan av det vanliga. Människor blir förbryllade och frågar sig vad som kan vara på gång. Som Abrahams hustru Sara var Elisabet över

den ålder då hon kunde förväntas föda barn. Sakarias blev stum – som straff för otro eller som tecken på att han upplevt något så stort att det inte kunde beskrivas?

Sakarias fick veta att Gud hade en särskild kallelse för sonen som skulle födas. Genom Malaki hade Gud ju lovat att Elia skulle komma tillbaka (Mal. 4:5). Johannes skall nu bli den som ”i Elias ande och kraft” bereder väg, när Herren äntligen skall komma.

* * *

Dagens O-antifon:

*O JORDENS KONUNG
du folkens längtan,
du hörnsten som bryter ner skiljemurarna och gör allt till ett.
Kom och rädda människan, som du danat av jorden!*

Herre Jesus, människor har glömt sin kallelse och liknar vilsna får utan herde.
Du har kommit för att samla ihop dem och ge dem nytt hopp.
Kom, Herre, och rädda oss!

Onsdag i 4:e veckan i Advent (23 dec.)

Jes. 51:1-11

“Hör på mig, ni som strävar efter rättfärdighet,
ni som söker HERREN!
Tänk på den klippa ni blev uthuggna ur,
och gruvan ur vilken ni har grävts fram.
Tänk på er far Abraham,
och Sara, som födde er.
När jag kallade honom var han bara en,
men när jag välsignat honom blev han många.
HERREN tröstar Sion
och känner medlidande med dess ruiner.
Han gör dess öken lik Eden,
dess ödemark lik HERRENS trädgård.
Fröjd och glädje ska finnas där,
tacksägelse och lovsång.

Lyssna på mig, mitt folk,
hör noga på, mitt folk!
Från mig ska lagen utgå,
min rätt ska vara ett ljus för folken.
Min rättfärdighet närmar sig,
min frälsning är på väg.
Mina armar ska skaffa rätt åt folken.
Fjärran länder ska vänta på mig
och hoppas på min makt.
Se upp mot himlen
och ge akt på jorden där nere.
Himlen ska försvinna som rök,
jorden ska nötas ut som en klädnad
och dess invånare dö som mygg.
Men min räddning ska vara i evighet.
Min rättfärdighet ska aldrig svika.

Hör på mig, ni som känner rättfärdigheten
och som gömmer min lag i era hjärtan!
Var inte rädda för människors hån,
frukta inte deras förolämpningar.
Mal ska äta dem som kläder
och larver äta dem som ylle.
Men min rättfärdighet varar för evigt,
och min räddning i alla kommande generationer.”

Vakna, vakna,
klä dig med styrka, du HERRENS arm!
Vakna upp som i forna dagar,
i gångna tider.
Var det inte du som slog Rahav i stycken,
du som genomborrade havsodjuret?

Var det inte du som torkade ut havet,
det stora djupets vatten,
och gjorde en väg i havsdjupet
där det befriade folket kunde gå över?
De som HERREN friköpt ska återvända
och komma till Sion med jubel,
krönta med evig glädje.
De får fröjd och glädje,
sorg och suckan flyr.

”Min rättfärdighet närmar sig”, hör vi Herren genom Jesaja proklamera dagen före Jul-afton. Tiden är inne för uppfyllelsen av Guds löften. Den är inte längre bunden till ställe och stund. Guds trofasthet bygger på löftet till Abraham och Sara, men därifrån skall välsignelse utgå till alla folk, i alla tider.

Vad som väntar är ”fröjd och glädje”. Löftet gav naturligtvis en gång hopp om frihet från fångenskapen. Det kvarstår som Guds eviga löfte om befrielse från varje ondskans makt.

Vi skall nu fira Jul och påminna oss att Guds löften började gå i uppfyllelse med Jesu födelse. Men det handlar också om att se framåt. Profeten förmedlar ord som blir aktuella i en tid med oro för klimatet: ”Jorden ska nötas ut som en klädnad.” Gud vill komma med räddning inför evigheten.

Första Adventsöndagen hörde vi apostelns uppmaning: ”Vakna upp, för vår räddning är närmare nu än när vi först började tro.” När den gudomliga dagen gryr, på nytt detta kyrkoår, vågar vi med Jesaja vädja till Gud: ”Vakna upp som i forna dagar!” Kom! Hjälp oss inse att Herren Jesus är den utlovade befriaren! Hjälp oss att ta emot honom, så att också vi får del av glädjen!

(Onsdag i 4:e veckan i Advent)

Luk. 1:57-66

För Elisabet var det nu dags att föda, och hon fick en son. Hennes grannar och släktingar fick höra om Herrens stora barmhärtighet mot henne, och de gladdes sig med henne.

På åttonde dagen kom de för att omskära pojken. De ville kalla honom Sakarias efter hans far, men hans mor sa: "Nej, han ska heta Johannes."

Då sa de: "Det finns ju ingen annan i din släkt som heter så." Med hjälp av tecken frågade de då fadern vad han ville att pojken skulle heta.

Han bad om en tavla att skriva på, och till allas förvåning skrev han: "Han ska heta Johannes." Och i samma stund kunde Sakarias tala igen, och han började lovprisa Gud.

Alla som bodde däromkring greps av fruktan, och nyheten om vad som hade hänt spreds i hela Judeens bergsbygd. De som hörde om händelsen lade det på hjärtat och frågade sig: "Vad ska det bli av detta barn? Herrens hand var ju med honom."

Dagen före Julafton påminns vi om 'förelöparens' födelse (som vi ju annars minns vid 'rätt' tid – vid midsommar, sex månader före Jul). Elisabet hade äntligen fått välsignelsen att bli mor. Alla gladdes sig över det.

När ärkeängeln Gabriel mötte Sakarias i templet, hade han sagt att sonen skulle heta Johannes. Föräldrarna var trogna mot det gudomliga budet. Namnet är viktigt i den bibliska kulturen, det anger personligheten. Johannes betyder 'Herren förbarmar sig', och just det skulle nu börja ske genom honom.

Johannes är den siste profetgestalten, men samtidigt den som inledde den tid då profetiorna skulle gå i uppfyllelse. Den långa förberedelse tiden – från Abraham via uttåget ur Egypten, Guds lag på Sinai, Davids rike och fångenskapen i Babylon – har nått sitt mål. Nu skall Johannes föra in i frälsningens tid.

Så når nu årets Adventstid sitt slut. Kyrkan ser tillbaka till frälsningshistorien med hållningen: 'en gång och nu på nytt'. Jesaja har fått tala, och vi är övertygade om att de gudomliga löften fortfarande gäller. Vi har mött Johannes döparen, och låtit oss träffas av hans maning till bot och omvändelse. Med förväntan ser vi att Maria snart skall föda sin son. I kyrkoåret blir den heliga historien nutid.

* * *

Dagens O-antifon:

*O IMMANUEL
vår Konung med den nya lagen,
du Frälsare som folken längtat efter.
Kom och fräls oss, Herre, vår Gud!*

Herre Jesus, Gud är inte långt borta. I dig är han hos oss.
Du är Immanuel, du är 'Gud med oss', världens efterlängtrade Frälsare.
Kom, Herre, och fräls oss!

Julafton

Jes. 51:17-52:2,7-10

Vakna, vakna,
res dig Jerusalem,
du som av HERRENS hand
fått dricka hans vredes bägare,
tömma berusningens bägare i botten,
den som fick dig att ragla.
Ingen av de söner hon fött
kunde leda henne,
ingen av dem hon fostrat
kunde ta henne vid handen.
Dubbel olycka har blivit ditt öde –
vem kan trösta dig? –
förödelse och undergång, hungersnöd och svärd.
Vem kan ha medlidande med dig?
Dina söner har dukat under
och ligger på gatorna,
som antiloper fångade i nät,
som berusade av HERRENS vrede
och din Guds straff.

Men hör nu här, du plågade,
du som är berusad, fast inte av vin.
Så säger din Herre, HERREN, din Gud,
som försvarar sitt folk:
"Jag tar ur din hand denna bägare
som fick dig att ragla.
Du ska inte längre behöva dricka ur den,
ur min vredes bägare.
Jag ska sätta den bägaren
i händerna på dem som plågade dig
och sa till dig:
'Lägg dig, så att vi kan gå över dig.'
De gjorde din rygg till mark
och till en gata att gå på."

Vakna, vakna,
klä dig i din styrka, Sion!
Klä dig i din högtidsskrud,
Jerusalem, du heliga stad!
Ingen oomskuren eller oren
får komma in där.
Skaka dammet av dig,
res dig, inta din plats, Jerusalem!
Bryt loss kedjorna från din hals,
du fångna dotter Sion!

Så härligt det är att höra budbärarens steg
när han kommer över bergen
med goda nyheter,
förkunnar fred,
bär goda nyheter om räddning
och säger till Sion:
"Din Gud är kung!"
Hör, dina vakter ropar
och gläds tillsammans.
Med egna ögon ser de
HERREN återvända till Sion.
Brist ut i jubel, Jerusalems ruiner,
för HERREN har tröstat sitt folk,
och han har friköpt Jerusalem!
HERREN har visat
sin makt och helighet för alla folk.
Hela jorden ska se vår Guds räddning.

Förebråelserna har varit många och hårda. De har mer och mer fått vika för löften. Och nu kommer budskapet: Han som förkunnar fred är här! Folket har fått sin del av 'Guds vredes bägare'. Men nu är det förtryckarens tid att dricka. Han hade ödelagt den heliga staden, men nu skall den byggas upp igen.

Det är tid för glädje. Om Herren än för en tid drog undan sin godhet, kommer han nu åter med räddning. Det är dags att vakna upp och vara beredd att gå in i en välsignad framtid.

Adventstiden har så lett fram till att vi skall få "höra budbärarens steg". I natt skall ängeln förkunna: "Jag kommer till er med ett budskap om en stor glädje." Den goda nyheten, evangeliet, skall förkunnas. Profetiorna går i uppfyllelse, han som bebådades föds.

Med Jesu födelse fick vi människor "se vår Guds räddning", långt utöver vad Jesaja kunde tänka sig. Det handlar inte längre bara om att se goda ting och inse att de är tecken på Guds försyn. Nu skall Gud själv låta sig ses, i Sonen som blev människa. Vår tröst ligger i mer än att hoppas på löften – den gudomliga verkligheten här.

(Julafton)

Luk. 1:67-79

Johannes far Sakarias fylldes av den heliga Anden och profeterade:

“Välsignad är Herren, Israels Gud,
för han kommer till sitt folk och återlöser det.
Han reser en mäktig räddare från sin tjänare Davids ätt,
som han för länge sedan lovade genom sina heliga profeter,
till räddning från våra fiender,
från alla som hatar oss.
Han visar barmhärtighet mot våra förfäder
och håller sitt heliga förbund,
eden han svor vår fader Abraham:
att rädda oss från våra fienders hand,
så att vi får tjäna honom utan fruktan,
i helighet och rättfärdighet inför honom så länge vi lever.
Och du, mitt barn, ska kallas den Högstes profet,
för du ska gå före Herren och bana väg för honom.
Så ska hans folk veta att räddningen är här
med förlåtelse för deras synder.
För på grund av vår Guds innerliga barmhärtighet
ska en soluppgång komma ner till oss från höjden
och lysa över dem som lever i mörker och dödens skugga
och leda våra steg in på fridens väg.”

Med Sakarias lovsång tar vi så det sista steget in i Julhelgen. Han tackade Gud för att det han hade lovat genom sina profeter nu är här. Väntan har varit lång, det var så där två tusen år sedan Gud kallade Abraham, tusen år sedan David blev den välsignade kungen.

Men nu är frälsningens dag nära, han som skall bana väg för Herren sänds ut. Nu kommer den tid då Herrens tjänare av Davids släkt skall försona syndare med Gud och ge förlåtelse. Historien skall vända från före till efter.

Advents långa gryningstid är slut. Den första söndagen uppmanade Paulus oss att "lägga bort mörkrets gärningar". Nu kommer den utlovade dagen: "Det folk som vandrar i mörkret ser ett stort ljus." 'Rättfärdighetens sol' går upp.

Så samlas vi i natt eller i morgon – så långt det kan vara möjligt i denna coronatid – för att ännu ett år få höra: "I natt har en Frälsare fötts åt er i Betlehem." När den korta midvinterdagen gryr, sjunger vi: "Var hälsad, sköna morgonstund", och tackar Gud för att det är en större morgon än så som randas. När nattvardsbordet dukas utbrister vi: "Här krubban är – jag faller ned, tillbeder." (sv.ps. 392)